

A még teljesebb igazság érdekében

Szeretném megköszönni az Aracs szerkesztőinek, hogy lehetővé tették számomra az azonnali válasszadást Uri Ferenc keserűséggel és szemrehányással teli cikkére. Ugyanis Uri Ferencnek alighanem igaza van, csak éppen bírálata nyilait lőtte téves céltáblába, azt feltételezve, hogy én sikkasztottam el nevének említését a könyv impresszumából. Erről viszont szó sincs, lévén hogy az impresszumot, sőt tulajdonképpen magát a könyvet sem én szerkesztettem, noha kétségtelenül volt hozzá közöm. Valójában Mészáros Sándor, Uri Ferenc és Mészáros Ilonka szövegeit gondoztam, nyelvi sutaságaikat javítottam, s a kéziratba csúszott tárgyi hibákat igazítottam helyre. Egyszóval lektori, majd később korrektori feladatokat vállaltam magamra, szerény tiszteletdíj fejében, amit számomra a könyv kiadója hiánytalanul meg is fizetett.

Munkám során több szerkesztési természetű javaslatot is bátorkodtam tenni, amit Mészáros Ilonka (a könyv kiadója) részben megfogadott, részben nem, sőt utólag (számomra korábban ismeretlen szövegrésszel is) bővítette a könyvet. Erre természetesen joga volt. Az viszont engem lepett meg a legjobban – erről legelőször a sajtóból értesültem –, hogy én volnék a kiadvány szerkesztője, sőt még előszót is írtam. Én ugyanis addig egyikről sem tudtam, csak arról, hogy korábban volt egy recenzióm Mészáros Sándor hagyatékban maradt munkájának kiadását elősegítendő.

Korábban Mészáros Ilonkától arról értesültem – s ezzel részben meg kívánom erősíteni Uri Ferenc állítását –, hogy a Holttá nyilvánítva első kötetéből további átdolgozásra kihagyott fejezetek és dr. Mészáros Sándor jegyzetei, cédulái alapján a kiadásra szánt kéziratot az író özvegye és Uri Ferenc állította össze, sőt, hozzá is írtak az eredetileg megfogalmazottakhoz, ami utóbbit én problematikusnak tartottam, s ezért írásban (Mészáros Ilonkához eljuttatott észrevételeimben) a következőket javasoltam: „Uri Ferenc előszava. Fontos volna megírni, hogyan és ki pótolta a könyv egyes fejezeteit, s amennyiben ez lehetséges, mindezt jelezni is kéne valamilyen formában. (Pl. lábjegyzettel stb.)” .Ha

semmi más, talán ez is jelzi, hogy eszem ágában sem volt Uri úr nevét elhallgatni, ellenkezőleg, üdvös lenne mind az olvasók, mind a kérdéskör kutatói számára, ha tudhatnák, meddig terjednek Mészáros Sándor szövegei, és hol kezdődik Uri Ferenc vagy Mészáros Ilonka kiegészítése. A filológiai pontosság ugyanis ezt mindenképpen megkívná, amennyiben nagyobb terjedelmű pótlások történtek. (Márpedig történtek.) Az általam javasolt módosításokra azonban nem került sor. Bevallom, azt sem tudom, hogy a könyv kiadója javaslataimról egyáltalán tárgyalt-e Uri tanár úrral!

Mindent összevetve számomra logikus lett volna, hogy a könyvet akár Uri Ferenc, akár Mészáros Ilonka jegyezze szerkesztőként. Én erre nem tartottam, nem is tarthattam igényt, egyedüli kérésem az volt, hogy a kiadó tüntesse fel, szerkesztési javaslataimmal és tanácsaimmal hozzájárultam a könyv megjelenéséhez. Hogy ezek után hogy lett belőlem „szerkesztő”, és hogy Uri Ferenc neve miért nem került az impresszumba, erre talán csak a könyv kiadója tudna válaszolni. Miként arra is, hogy recenziói véleményem miatt került Uri tanár úr előszava elé.

Mindezt látva egyáltalán nem fogott el az öröm, hiszen ha én lettem volna a tényleges szerkesztő, a könyv több tekintetben más formában látott volna napvilágot. Így viszont a nevemhez kötöttek egy olyan kiadványt, amelyhez ugyan nagyon sok közöm van, s megjelenésének örülök, de „szerkesztője” igazából sohasem voltam, hiszen erre nem is kértek fel, s nem is érezhetem a könyvet botcsinálta szerkesztőként igazán az „enyémnek”. Nem ide tartozik, de itt kell elmondani, hogy évekkal ezelőtt valami hasonlót követtek el – mint kiderült, jószándékból – a szenttamásiak, amikor honfoglalási kiadványuk impresszumában szerkesztőbizottsági tagként tüntettek fel értesítésem elmulasztása mellett és jóváhagyásom nélkül. Az ilyen jelenségek a könyvkiadási tapasztalatlansággal párosuló igen gyakori dilettantizmus számlájára írhatók. Valószínűleg ezúttal is ez történt, s csak remélni tudom, hogy mindennemű hátsó szándék nélkül. Egyébként mindaddig, míg

Uri Ferenc cikkét nem olvastam, sőt még voltam győződve arról, hogy a könyv szerkesztését valamilyen oknál fogva éppen ő nem akarta vállalni, s azt hittem, a könyv kiadója kényszerhelyzetbe kerülve jobb híján engem nevezett meg szerkesztőként a kiadvány impresszumában. Vajon mit tehettem volna ez ellen a könyv megjelenése után, kész tények elé állítva, a neveltség válság veszélye nélkül? Így aztán, bár nem érintett kellemesen, kénytelen voltam jó képet vágni a do-

loghoz. Hogy végül is mi és hogyan történt, nem tudom, de legkevésbé rajtam múlt, annál is inkább, mert nincs miért elvitatnom Uri Ferencnek a könyvbe fektetett munkáját, hiszen erről a kiadó, Mészáros Ilonka is beszélt nekem. Természetesen arra sem tudok válaszolni, hogy Uri Ferenc ennek ellenére miért nem került említésre az impresszumban, arra pedig végképp nem, hogy miért kapott csupán egyetlen könyvet tiszteletdíj fejében.

